
Het verslag van de excursie op zondag 12 september 2004 met als bestemming: Oud Valkeveen beperkt zich niet tot vogels. Ook bessenpoep, bovisten al of niet geruit en zelfs de zeedistel werd gesignaleerd. Gelukkig zijn de aanwezige excursieleiders van alle markten thuis!

Peta Eisberg en Jenny Brook

Drie Vossen en een dubbele regenboog

Drie Vossen spelen in de ochtendzon. Er staat een stevige bries, die ervoor zorgt dat ze onze aanwezigheid niet doorhebben. Bovendien zijn ze in hun spel verdiept; jonge honden, die tegen elkaar op staan, nu eens achteruit deinzend, dan weer vooruit dansend. Enkele Reeën blijven onopgemerkt. De jonge Vossen hebben ook de dubbele regenboog tegen de wilde luchten niet in de gaten. De binnenste boog is zo helder en begint (of eindigt?) in het grasachtige terrein recht voor ons, zodat we bijna die pot met goud kunnen aanraken. Het spreekwoordelijke goud kan ons echter niet gelukkiger maken dan alles wat er nu al te beleven valt.

We zijn gekomen om naar vogels te kijken onder de deskundige leiding van Bertus van de Brink en Rob van Maanen op het beschermde gebied van Staatsbosbeheer achter de Zanddijk bij Valkeveen. De weerberichten hebben niet veel goeds beloofd, zodat we om zeven uur met slechts zeven deelnemers zijn, variërend in ervaring van voleerde vogelaars en amateurbiologen tot volstrekte leken. Aanvankelijk vallen er weinig vogels te bekijken, maar andere dingen zijn ook de moeite waard. Het begint al met de

zwarte nachtschade, die bijna vertrapt wordt, in de hoek van het veenachtige grasland waar we ingeklommen zijn. Daarna stuiten we op vossenpoep, die vol bessen en pitten zit; marterpoep schijnt in dit gebied ook voor te komen, maar wordt door ons niet waargenomen. Parasolzwammen staan er volop, waaronder mooie statige exemplaren, maar ook enkele met een opvallend korte steel.

Bertus heeft een fraaie kijker op statief mee waar we om beurten door kunnen kijken, niet alleen naar de Vossen en Reeën, maar later ook naar de Knobbelzwannen, Grauwe ganzen, een Boomvalk en een Torenvalk. We zien een onooglijk heuveltje, dat langs de westkant een steile helling met oeverwaluwnesten blijkt te bevatten. De vogels geven de voorkeur hieraan boven een kunstmatig voor hen aangelegde wand. Deze zomer hebben hier zeker tegen de tweehonderd Oeverwaluwen gebivakkeerd. We schuilen even langs de bosrand voor een felle korte regenbui en verwonderen ons over de Reeën die nog wat grazen en zich vervolgens door het prikkeldraad heen wringen naar een droger onderkomen, zodra ze ons gezien hebben. Door de harde wind houden de kleinere vogels zich schuil in de

lagere plekken, hoewel een Paapje en een paar Roodborsttapuiten zich uitvoerig laten bewonderen, terwijl ze zich op de paaltjes en het draad van de omheining van een extra beschermd stukje veenachtig land tegen de wind in evenwicht houden. Een vrouwtje Bruine kiekendief vliegt over de rietkraag.

We klimmen hier en daar over een hek of laten ons onder het prikkeldraad door rollen en genieten van de wisselende wolkenstaferelen, waarvan ons nu duidelijk is hoe het komt dat de Hollandse meesters zich er door lieten inspireren. De A1 is verwonderlijk dichtbij, nu gelukkig alleen nog zichtbaar en niet hoorbaar. We slaan de bosrand

Oeverwaluw

Foto: R. Mills

om en zien Almere aan de overkant van het water. In het riet moet het wemelen van de vogels. Bertus gaat er voorzichtig een klein stukje in, wat ons enkele Rietgorzen oplevert.

En dan opeens een kreet: de Visarend boven de rietkraag aan de oostkant van ons blikveld. Soms duikt hij weg. Bertus had ons zijn vaste uitkijkplek in een dode boom al aangewezen. Dit is waarvoor we gekomen zijn. We zien hem bidden, maar de wind zit hem dwars. Hij duikt, maar verdwijnt daarbij achter de bomen, zodat we niet kunnen zien hoe hij een vis met zijn achtertenen uit het water kan slaan. We zijn nu aangekomen op de oude zeedijk, vanwaar je Oud Naarden zou kunnen zien als het niet heel lang geleden in de golven ten onder was gegaan. Er is aan de zeedistels goed te zien, dat hier eens een echte, zoute zee was.

Inmiddels vraagt de flora ook onze aandacht; we worden over-

hoord door Rob en Bertus, die onze kennis op dit gebied testen: de Vlasleeuwenbek wordt van nabij bekeken, de Hop - helaas zonder tap -, de uitgebloeide Berenklaauw, de Valeriaan, het nog bloeiende Knoopkruid (de onvermoede familie van de mij overbekende Korenbloem), het zonnige Boerenwormkruid, Geel walstro, het Grasklokje, de winde. Zoveel prachtigs bloeit er nog in september. We zien twee Ruitjesbovisten, de één nog gaaf wit, de ander een rijp donkerbruin exemplaar dat net zijn sporen in een bruine walm de wijde wereld in heeft laten gaan. Jong zijn deze bovisten eetbaar, zegt onze gids, al nemen we nu de proef niet op de som.

We lopen door en komen nu zo dicht bij de A1 dat we die geluidsbron wel uit zouden willen zetten. Terwijl we nog het gebied afspeuren naar IJsvogels, zien we plotseling een Haas op nog geen dertig meter afstand. We lopen een steil talud af en

komen bij een sloot naast het fietspad van de Erfgooiersroute. Onder de brug langs de slootkant is een faunabrug aangelegd, zodat het kleinere beestenspul veilig de A1 kan kruisen. We hebben het beschermde natuurgebied nu verlaten, en worden dan ook begroet door joggers en sportfietsers. We gaan in het gras zitten voor koffie en een boterham en luisteren naar nog meer gedegen uitleg van Bertus. Het laatste gedeelte van de excursie voert ons langs weilanden waar een grote groep Kieviten en Spreeuwen zich heeft verzameld en via een bospad keren we terug naar de parkeerplaats bij Oud Valkeveen, dat zijn naam eer aangedaan heeft vandaag. Een fantastische excursie die heel wat opgeleverd heeft. In het groene boekje kon Jenny tegen de dertig vogelsoorten als gezien noteren, waaronder Buizerd, Sperwer, Wintertaling, Watersnip, Holenduif, Graspieper en Groenling nog het vermelden waard zijn. Rob en Bertus: dank jullie wel!